

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

8 ulv. Regale Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszáma:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 360 Lej.

Fél évre 180 Lej.

Negyed évre 90 Lej.

Havonta 30 Lej.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Élelmiszerválság.

Ilyen címen úgy látszik nemcsak hetenként megisméklődő vezércikket, hanem napi állandó riportot is lehetne nyitni az aradi lapok hasábjain. A múltkor a lisztválságról medítettünk, több cikkben mutattunk rá az aradi konyhakertek termelésének felhasználására, de mána olyan tég műsorszámmal bővült az aradi élelmiszerválság meg-megújuló programja, hogy ismét keresni kell ennek a válságnak az okait és ismét rá kell mutatni azokra a gyógyító eszközökre, amelyek végleg és visszavonhatatlanul megszüntetik ezt a minduntalan fölfrisülő sebet. Például az a jelenség, amelyet ma a krónikában feljegyezni kell, példátlan, hogy Arad háztartásai ma reggel arra ébredtek, hogy az aradi piacon nincs hus, nincs zsir és nincs cukor.

Önkéntlenül az a kérdés merül fel, hogy lehetne lecsendesíteni ennek az élelmiszerválságnak egy re nagyobb tarajokat ömlesztő hullámait, amikor kétségtelenül le lehet szögezni, hogy Aradváros hatóságai mindenkor a legmesszebbmenő eréllyel és a közönség érdekeinek legkorrektebb megóvása mellett jártak el a fel-feltüledő válságok elfojtásában.

Arra még csak találunk magyarázatot, hogy máról-holnapra miért tünt el a piacról a hus, amelynek felhasználásában és a közönségtől való elvonásában ezúttal egy mindennél fontosabb követelmény: az államérdek szerepelt. Ez a válságnak olyan motívuma, amellyel szemben nincsenek, de nem is lehetnek érveink. Annál inkább szót emelhetünk azonban a zsir eltűnése ellen. Ebben az eltűnésben az indító okoknál egy régi vigyorgó képi pénzes zsákon ülő kedves ismerőstünkkel találkozunk, akit e hasábjakon számtalan szor paskoltunk ostornyéllal, de kihuzni lába alól a talajt, megfojtani vagy letörni, sem a sajtónak, sem a hatóságoknak nem sikerült. Ez a konokul és elszántan vigyorgó figura, amely évek óta ráfékszik ennek a városnak jobb sorsra hivatott piacára: a **szpekuláció**. Tény, hogy a henteseik vágnak húst. Tény, hogy van zsir. És az is tény, hogy nincs. A henteseik ugyanis csak a törzsközönségüket szolgálják ki egészen minimális mennyiségű zsirral. A megmaradt és jóval nagyobb mennyiséget felraktározzák és nem bocsájtják áruba, nyilván arra spekulálva, hogy tavasszal ezzel a felraktározott zsirral ázsizolni lehet. Más kombináció nem is lehetséges, mert hiszen nyilvánvaló, hogy a

zsirt az ország határán kívülre vinni nem lehet. Hentespincék mélyén titkos jégsekreányekben vagy vagonokba fagyasztva pihen tehát a zsir, az a zsir, amelynek hiányát az egész város érzi. Itt kell erélyesen a hatóságoknak beleavatkozni. És ha nem megy máskép, ha nem lehet az eldugás alól ezeket a spekulációra szánt zsirtömegeket feloldani, ám nyúljon hozzá erős és erélyes kézzel a hatóság oly módon, ahogy azt a rendelkezésére álló eszközök csak biztosíthatják. Ha kell: rekviráljon, ha kell: foglalja le a közönség elé nem kerülő mennyiségeket; ha kell: szervezzen olyan felkutató osztagokat, amilyenek hétről-hétre felderítik például Budapestben az eldugott és spekulációra szánt árut.

Kevésbé sikerült spekulációs manőver van azonban a cukor körül. Aradon az elmúlt hetekben, főleg az utolsó néhány napon kétségtelenül konstatálhattuk a cukorhiányt. Ennek a hiánynak okait ugyanott találjuk, ahol a zsirt hiányát. Volt cukor, van cukor, de nincs. Nem tudni, milyen spekulatív természetű okoknál fogva rejtgették a közönség elől a meglévő készleteket? Ebben az irányban mindenesetre ma már megnyugtathatjuk a közönséget, mert a mai vagy holnap nap fo-

lyamán Aradra érkezik négy, vagy öt cukor, amelyet nyomban áruba bocsájtanak. Információnk ezen kívül úgy szól, hogy nagyobb mennyiségű magyar cukor is utban van már Arad felé. Az elrejtett készleteknek tehát megérkezik a konkurrencia-mennyiségük, ami hihetőleg ezen a téren is rendet fog teremteni.

Ha nem, ám nyúljon a város a legenergiusabb eszközökhöz, fojt sa meg az uzsorát ott, ahol csirájában elindul, foglaljon le, rekviráljon vagy büntessen, mert az mégis lehetetlen, hogy hetvenezer ember élelőkamaráját ilyen válságok fenyegezzék, ilyen szegénység és ilyen spekuláció kergesse a kétségbeesés felé akkor, amikor a parlament legmagasabb és leg-hivatalosabb helyein ezt a területet Románia éléskamrájának nevezték el. Az az éléskamra, a melyből nem a tulajdonosa él: uzsorakamara, spekulációkamara vagy könnyelműségkamara, de semmiesetre sem az élelmiszere. A régi románok kenyert és cirkuszt kértek egyszer, s mi, akiknek cirkusza ma ez az egész katasztrófális remegő világtörténelem, amibe beleszülettünk, már csak valóban kenyert kérhetünk ahhoz, hogy a drámát legalább ne éltlen-szomjan nézzük végig a nézőtérről.

Az élet utai.

— Lukácsy Lajos „Esetek az életből” című könyvéből —
(Folytatás és vége).

— Na, de egy hasznunk mégis van belőle, szól az ezredes tréfásan kötekedve a feleségével, meg tanultunk németül a bécsi lányoktól.

— Na csak azzal ne hengegjen, szólott reá az ezredesné. — Egyszer aztán az ezredeshez fordultam.

— Édes Sándorkám! Az irodában a délelőtti történet jelenet nem megy ki a fejemből. Nem lehetne azon a szerencsétlenül segíteni?

— Én unom az ilyen dolgokat, menjen más ezredhez, a bakákhoz, vagy a szekerészekhez, én nekem nem kell. Az ezredesné kíváncsi volt és midőn elmondottam neki az esetet, kértem őt, hogy segítsen kérni férjét, hogy változtassa meg szándékát és ve-

gye azt a szerencsétlent közhuszárnak.

— Hazudik, egy szó sem igaz abból, amit Neked mondott, vágott közbe az ezredes. Magam sem hittem el a szerencsétlennek a védekezését. Az ezredesnének is megessett a szíve a hallottakon, szeretetteljesen szól férjéhez:

— Látod Sándor, Te vallásos ember vagy, hisz tudod, hogy az Isten jobban örvend egy büns megterésének, mint tíz igaznak, s midőn még elmondottam, hogy az ember a kaszárnya előtt várakozik, az ezredes sapkája után nyúlt s odaszólt hozzám:

— Kérlek jöjj velem! Lementünk az irodába. Az őrmesterrel behívatta az utcáról a szerencsétlent, majd felé fordulva erélyes hangon mondogta:

— Az ügyvéd ur, az én ifjkorid kedves jó barátom kérelmére beveszem magát, de arra figyelmeztetem, hogyha 6 hónapig ki mer mozdulni az állalóból, — rögtön kidobatom. Őrmesteri vi-

gye a negyedik szakaszhoz, öltöztesse fel, nyírják le a haját és borotválkozzék meg, mert úgy néz ki, mint egy ágról szakadt vadember.

A szegény ember hálásan tekintett reám, megköszönte jószágát az ezredesnek, hogy bevette, eget, földet ígért, hogy milyen jó és hű katona lesz és az őrmesterrel távozott. Mi visszamentünk az ezredesnéhez és hálásan csókoltam meg a kezét, hogy kérelmemet támogatta. Midőn az ezredes né megtudta a történeteket, megölelte és megcsókolta a férjét. Ez körülbelül 1913 év tavaszán történt.

Talán 3 év múlva Budapesten voltam s a Pannónia kávéház egyik ablakánál kávéztam. Fel-tűnt nekem, hogy egy huszártiszt többször elsétál ablakom előtt és merően nézett reám. Végre bejött a kávéházba, odajött hozzám, s katonásan köszönt:

— Bocsánatot kérek, hogy megszólítottam, talán nem is méltóz-

taték reám ismerni? Nem tudtam, hogy kicsoda. Megmondta a nevét, de így sem ösmertem reá, mert azt sohasem hallottam.

— Én vagyok az a szerencsétlen, illetve a volt szerencsétlen, akit az ügyvéd ur Debrecenben megmentett. Keze: nyugtattam ne ki, gratuláltam, megkínáltam, hogy üljön le. Elmondotta röviden az azóta történeteket, hogy csak 3 hónapig volt közhuszár, miután jól viselte magát, kápiárrá léptette elő az ezredes és a bevonult ujoncok tanításával bizta meg. Rövidesen őrmester lett és amidőn kiültött 1914 év őszén a háboru, az ezredét is mozgósították, királyi kegyelemmel visszanyerte hadnagyi rangját és így vonult a háboruba. Vagy harminc ütközetben vett részt, Gallicia és Oroszországban. Egy alkalommal tíz huszártársával kiszabadították a súlyosan megsérült ezredesüket a kozákok kezeli közül, akik az ezredet már beleszították és elfogni akarták. Mind-

Ellenőrzik az aradi lakásokat.

(Tíz napos szünet a lakáshivatalban.)

A lakáskataszteri iver benyújtásának határideje már lejárt. A lakáshivatal még nem szedette össze a rendőrkerületknél benyújtott iverket és így mindaddig, amíg ez meg nem történik, a késedelmezők eleget tehetnek kötelezettségüknek. Az *Aradi Közlöny* munkatársa ma beszélgetést folytatott *Stefanuiu* Sabin lakáshivatali főnökkel a lakáshivatal legközelebbi teendőiről. Stefanuiu főnök a következőket mondotta:

— Holnaptól, keddtől kezdve tíz napig a lakáshivatal felfüggeszti minden működését. Lakástárgyalás nem is lehet, mert hiszen bizottság sincsen. Most sorsolják ki az új bizottság tagjait s máhelyt az új bizottság megalakult, egy-két tárgyalást tartunk, olyan ügyeket, amelyeket január 5-én kellett volna tárgyalnunk. Azután feldolgozzuk a lakáskataszteri iverket. Az anyag feldolgozására tíz napot számunk. Ha ennyi idő alatt nem készülünk el, meghosszabbítjuk a munka idejét. Máhelyt feldolgozzuk az anyagot, megkezdődik az ellenőrzés. Külön bizottságok fognak házról-házra, lakásról lakásra járni, hogy az iveren kitüntetett adatokat ellenőrizzék aból a célból, megfelelnek-e a valóságnak? Ezek a bizottságok fogják megállapítani, hogy valamely lakásból lehet-e lakrészeket elrekvirálni. Ha a bizottságok ilyet nem állapítanak meg, az illető lakás egyszer és mindenkorra mentesül a rekquirálás alól. Ez azonban nem jelenti azt, hogy különleges viszonyok következtében elrendelt kényszerrekviráláskor ne vegyék igénybe a mentesített lakrészt. A

a tizüket kitüntették. Ő a harcúterén főhadnagy lett. Most itthon van 14 napi szabadságon.

— Ügyvéd ur, szólt végül: Kérem mondja meg a nevét, mert nem bírtam megtudni, hogy kinek köszönhetem, hogy ismét ember lettem. Áldani fogom az egész életemen át a megmentőmet. Ha nem volnánk nyilvános helyen, megcsókolnám a kezét!

— Barátom, szóltam hozzá, köszönje az Uristennek azt, ami önnek tett. Megmondtam önnek Debrecenben, midőn Ön olyan keservesen panaszkodott és öngyilkosságra gondolt, hogy aki az Istenben bizik, az nem csalatkozik. A Mindenhatónak köszönjön mindent. Melegen szoritotta meg kezemet és elváltunk. Távozáskor az ablakon át láttam amint délecegen ment végig az utcán. Erősen csörgetve kardját az aszfalton. Egy jól eső meleg érzés futott át rajtam, egy boldog tudat, hogy ilyen könnyen sikerült megmentenem a társadalom részére egy az elzúlás előtt állott embertársamat.

mentesítés csak arra vonatkozik, hogy sem köztisztviselő, sem magánember nem igényelheti a mentesített lakrészt. Szükségrekvirálás esetén nem a lakáshivatal intézkedik. A lakáskataszter révén pontosan megállapíthatjuk, hogy milyen lakrészek vehetők igénybe s így remélhetőleg némiképpen enyhíteni lehet a lakásínséget.

Follinuszné jubilál.

(Ötven esztendő a magyar színpadon.)

Mindenütt, ahol magyar színeszet van, Thália kordéjától Reinhardt rendezéséig fölfigyelnek majd az idei aradi szezon január harmincegyedik dátumára, amikor *Follinuszné Csígházy Etel* ünneplő színészkedésének félszázados jubileumát. A művésznő olyan maltra tekinthet vissza, a mely színészi értelemben véve nemcsak a szokásos banális vidéki babért jelenti, hanem arra a kő táblára, amelyen Thália rója a lepergett esztendők művészetének krónikáját, ragyogó betűkkel van odairva ez a szó: szerénység. Ötven esztendőt töltött el Csígházy Etel a külszák mögött és soha egyetlenegyszer sem jubilált, soha egyetlen bucsuestélye nem volt, a legnagyobb és legtaposabb siker mámorában is szerényen visszavonult.

Élete első és legnagyobb ünnepe lesz 1923. január 31., amikor is a *Konstantin abbé*-ban a gazdasszony briliáns szerepét fogja játszani. Ez az előadás különben is ünneplő dátum a vidéki színészet történetében, mert ezt a szerepet, amelyet a legkisebb magyar vidéki színházban is *Ujházy Ede* alakítása tett felejthetlenné, most először játsza vidéken magyar színész. *Szendrey Mihály* vállalta ezt a merészen szép feladatot, a felejthetetlen *Ujházyt* először helyettesíteni egy vidéki színpadon. Mondani se kell, hogy ez az este már magában véve túlnő egy egyszerű színpadi kísérlet vagy színészi produkció keretén. *Follinuszné Csígházy Etel* jubileuma pedig jóval túl Erdély határain. A cluji (kolozsvári) Színész-Egyesület minden erdélyi színházról delegált egy-egy kiküldöttet, akik már január 31-én reggel megérkeznek Aradra. *Janovics Jenő* dr. a cluji (kolozsvári) magyar színház igazgatójának és a Színészegyesület elnökének a vezetése alatt. Ugyancsak idevárják a román Színészszindikátus egy tisztelegő küldöttségét is és természetesen, hogy nem marad el a budapesti Színész-Egyesület üdvözlő bizottsága se. *Follinuszné* színésznő multja egy pillanatra virágok között ünneplés és felelhajtott hódelás között határkőhöz érkezik el január 31-én, olyan határkő-

höz, amíhez eljutni csak a művészek istenének különös kegyelméből lehet. A pompás érdekes jubileum estéjén a függöny előtt lejárt szódó ünneplés után kerül színre a *Konstantin abbé*. Bizonyos, hogy az aradi színház emlékezetes estje lesz ez az ünneplés.

Német mozdonyok

Aradon.

(Szeptemberben javul a közúti közlekedés.)

Arad város műszaki bizottságából alakult szűkebbkörű albizottság dr. *Robu János* főpolgármester elnöke alatt ma délelőtt foglalkozott a hatmillió kölcsönből beszerzendő helyi vasut mozdonyainak ügyével. Ugy Romániából, mint a külföldről számos ajánlat érkezett a mozdonyok szállítására, azonban a legelőnyösebbnek egy német cég ajánlatát találta a bizottság. A német cég benzín- és gőzmozdonyokat ajánlott. A gőzmozdonyok darabját 430 ezer leiert és a benzínmozdonyokét 570 ezer leiert. A bizottság úgy határozott, hogy három benzinnel fűthető és két gőzmozdonyt rendel meg a legelőnyösebb ajánlattevő német cégtől. A bizottság határozatát jóváhagyás végett átküldték a prefekturára. Dr. *Angel István* polgármester a mozdonyok beszerzéséről a következőket jelentette ki az *Aradi Közlöny* munkatársának:

— A jelenleg forgalomban lévő mozdonyokat a Magyar Forgalmi R. T.-től bérlő a város és naponta tízenöt francia frankot kellett értük fizetni. A városnak a részvénytársasággal kötött szerződése 1922. december elsején járt le. A cég ajánlatot tett a városnak, hogy ha legalább még egy évre meghosszabbítja a szerződést, naponta csak 14 frankot, ha kevesebb időre köti, 16 frankot kell fizetni. A város vezetősége sokkal előnyösebbnek találta az új mozdonyok beszerzését és a szerződést csak szeptember 1-ig kötötte meg a céggel naponta mozdonyként 16 frankért. Az új mozdonyok tervrajzát a német cég beküldte a városnak és azok izlések és tetszetősek. A megrendelt mozdonyok négy hónapon belül Aradon lesznek. A villamos vasut forgalomba helyezése esetén ezeket a mozdonyokat a város teherszállítványok fuvarozására fogja használni.

Sport.

Az aradi kerületi sportszövetség közgyűlése.

Tizenhat sportegyesület delegáltjainak részvételével vasárnap folyt le a Sportszövetség aradi kerületének közgyűlése. Dr. *Avramescu Vazul* elnöki megnyitója után dr. *Órfi Jenő* ünneplte az egyesületek megbízásából dr. *Avramescut*, átnyújtván neki *Ófelsége* kitüntetését, melyet a sportban kifejtett munkásságával érdemelt ki. *Ferdinánd* titkár jelentését tudomásul véve, a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönettel jutalmazta fáradozását. A pénztári jelentést, mely 12500 lei aktívát mutat, tudomásul vették. A költségeloirányzat hiányzó teteleit *Hoch, Faragó* és *Hacker* indítványára kiegészítvén, az elmúlt év tisztikara felmentvényét megkapván, az elnök elrendelte a választást, melynek eredménye a következő:

Comitetul Regionalba szakosztályi elnökökké: Football: *Bischof Ferenc*. Atlétika: *Szigethy Jenő*. Fegyelmi: dr. *Marsieu Justin*. Tagokká: *Stern Péter* és dr. *Tamasdán Livius*. Pénztárnokká: *Scheer Ferenc*. Ellenőröké: *Finster Ferenc*, *Bogsán Károly*, *Tóth Péter* választottak, míg az elnököt és négy tagot a Comitetul Central nevez ki. A Subcomitetul Regional Arad tagjai: *Pálkás Lajos*, *Rimbás Romulus* és *Hacker Adolf* lettek. Elnököt és titkár a CRA. nevez ki. A Subcom. Reg. Huniadora (zsilvölgyi alkerület) tagjai: *Kövesdy, Deák* és *Szokol* lettek. Az elnököt és titkár itt is a CRA nevezi ki. Néhány indítvány után *Hacker* mondott köszönetet a megválasztottak nevében az előlegezett bizalomért, igérve, hogy pártatlan sportmunkájukkal igyekezni fognak ennek meg is felelni. Miután jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak a katonai és civil hatóságoknak a sport támogatásáért, dr. *Avramescu* elnök lendületes szavakkal serkentette az egyesületek vezetőit az intenzív sportolásra és köszönetet mondva az érdeklődésért, bezárta a népes közgyűlést.

Cukor jött Aradra.

(Lényegtelenül emelkedik az ára.)

Néhány nappal ezelőtt az aradi kereskedők váratlanul megszűntették a cukorárusítást. A vásárolni akaró közönséggel közölték, hogy forgalmi akadályok miatt a megrendelt és elindított cukorszálitmányok nem érkeztek meg Aradra és a készlet az egész városban elfogyott. Az *Aradi Közlöny* munkatársa ma érdeklődött egyik aradi cukornagykereskedőnél a meglepetésszerű cukorhiány okairól és a következő nyilatkozatot kapta:

— Tényleg elfogyott Aradon minden raktáron lévő cukor és a forgalmi akadályok miatt még a régebbi rendeléseink sem futottak be. Ma azonban, mint értesültünk, négy vagon cukor érkezett Aradra. Ez még korábbi rendelkezés volt és a beállott cukorhiányon egyelőre segít. Most mindennap várjuk a további szállitmányokat, amelyeknek már utban kell lenniük és megérkezésük csak a beállott forgalmi akadályok miatt toldott el.

Munkatársunk érdeklődött a cukorárak várható kialakulásáról. Erről a következőket mondotta informátorunk:

— A romániai cukorgyárak nem tudják ellátni a belföldi piacot és nemsokára gondoskodnunk kell külföldi cukorról. Értesülésünk szerint a cukorimport rövidesen megindul. A tengeren érkező cukorszállitmányokról már érkezett jelentés. A cseh és a magyar gyárak is most küldötték ajánlatukat. A cseh árak azonban egyelőre még magasak. A magyar cukor is, főleg a magas vám miatt, drágább az eddigi 26 leies kockacukornál. De az árdifferencia itt nem sok, csupán néhány bannival kerülne többé és ez a többlet is elenyészhet, ha a lei értéke valamit emelkedik. Magyarországon most

határozta el, hogy 1200 vagon cukor kivételére adnak engedélyt. E mennyiségnek legnagyobb részét a lehetőség szerint Románia veszi át.

Aradi estély Budapestén.

(Volt aradiak és aradmegyeiek mulatsága.)

Szerkesztőségünk ma nyomtatott meghívót kapott Budapestről, amelyben a budapesti Katolikus Kör helyiségeiben tartandó műsoros táncestélyre hívták meg a címzetteket és amelyet az Aradról és Arad megyéből elszakadtak rendeznek a Budapesti tanuló szegénysorsu aradi származásu egyetemi hallgatók felségélyezése javára. Érdekes az estély műsorában, hogy annak minden egyes számát volt aradiak töltik be. Az estély rendezőbizottságának tagjai között ismert régi aradi nevekkel találkozunk. Dr. Barna Fidéltanár, Basler János csendőrszázados, Kehrer Károly tanfelügyelő, Láng János, dr. Majos Sándor, Ritt Gyula, Rudnai Béla, Szathmáry Géza, Uray József, dr. Vass István hívták meg szeretettel az estély közönségét. A prologust dr. Vass István fogja mondani, Uray Manyika magyar dalokat fog zongorázni, Várady Antal „Tanu” című költeményét Várnay Jenő színművész, az aradi színtársulat volt tagja, most a Renalssance-színház tagja szavalja, Daubner Sárika és Erzsike magyar táncokat lejtének, előad Uray Tivadár, a Magyar Színház művésze, Bakó Zsuzsika és Annuska box-táncot mutatnak be, Lázárné-Dlössy Nusi, az aradi színház éveken keresztül volt primadonnája dr. Wagner Józsefné kísérete mellett énekel. Petőfi Sándor „Szegét szegettel” című költeményét Bakó Annuska szavalja el és Petőfi dalokat dr. Pásztor Sándorné énekel Homonnay Lajos zongorakísérete mellett. A táncrendező ifjuság nevében a volt aradiak és megyebeliek hívnak a budapesti mulatságra: Bajor Ernő, Bajor József, Bajor László, Benkő András, Blaskovits Zoltán, Bolváry Béla, Csurgay Ernő, ifj. Edvi Illés Péter, báró Exterde Kálmán, báró Exterde Sándor, Fischer Béla, Gerecz Elemér, Günther Pál, Hady Antal, Hanzéros Géza, Huszti László, Huszti Zoltán, Incze Jenő, Jekkel József, Kádas Antal, Kuszál Jenő, Kuszál József, Lenkey Ferenc, Meimartz Lajos, Nagy Ernő, Ornstein László, ifj. Palla Ákos, Palla Zoltán, Pálffy László, Petrányi Jenő, Petrányi László, Pietsch József, Pietsch Sándor, Pirovits József, Polónyi Gyula, dr. Pongrácz Aladár, Posevitz István, Salacz Ottó, Solymosán László, Somogyi Kálmán, Szőlősy Károly, Unger Zoltán, Varga Nagy Gyula, Sz. Varga József, Went István, Wotter Ernő és

Zimmermann Béla. A szépnek ígérkező estélyt február másodikán este tartják a negyedik kerületben Molnár-utca 11. szám alatt levő Katolikus Kör helyiségeiben.

Az Acsev. személyzetének kérdése.

— Beszélgetés vasutasokkal és egy delegált bucaresti főtisztviselővel. —

Ma reggel az arad-ottlakai vonal megszemlészésére és leltározására utazott ki a bucaresti és aradi CFR főtisztviselőkből, valamint az Acsev. delegáltjaiból álló leltározó bizottság, amely ezután az ujszentanna-brádi és a borosineu-cermeui vonalrészeket járja be. A leltározó bizottság munkájáról téves hírek kerültek forgalomba. A bizottságnak mostani körútja még nem jelenti a vasut átvételét, most csupán az átvételhez szükséges előkészítő munkát végzik. A tulajdonképpeni átvétel a magánvasutak megváltásáról szóló és már beiktatott törvény alapján február hó elsejével történne, azonban Mocioni Antal volt miniszter vezetése mellett Bucarestben tárgyaló Acsev. bizottság április elsejéig kérte az átvétel elhalasztását, hogy addig az előkészítő munkálatok teljesen befejeződhetnek és az átadásról a március 24-én tartandó Acsev. rendkívüli közgyűlés már végleges határozatot hozhasson, így ma már bizonytalan az átvétel napja. Erre vonatkozólag holnap kezdik meg a tárgyalásokat Bucarestben. Az átvétellel nem történik egyidejűleg a vasut megváltása, erre vonatkozólag később döntenek, azonban a CFR. nemcsak kezelésbe veszi a vasutat, hanem teljes jogu birtokosává válik annak az átvétel napján, a megváltás kötelezettségének fentartásával.

Az Aradi Közlöny munkatársa tegnap beutazta az Acsev. vasutvonalának egy részét és az egyes állomásokon érdeklődött a vasuti személyzet nézeteiről a megváltást illetően. A vonatszakaszon még általános tájékozatlanság uralkodott az átvétellel kapcsolatos kifejlődés lehetőségeit illetően, aminek valószínűleg az volt az oka, hogy arra felé még nem járt a leltározó bizottság és így annak munkájától és a jövő kérdéséről még nem nyerhettek felvilágosítást. A tisztviselők túlnyomó része ma még bizonytalanul látja helyzetét a CFR. kötelekezésében és különösen attól félnek, hogy mindjárt az átvétel után különböző nagyban távol eső állomásokra helyezik őket. Az áthelyezésekre vonatkozólag sor kerül, azonban nem közvetlenül az átvétel után, mivel előzőleg a személyzet átvételének kérdését kell tisztázni. Ezt a munkát a vasut átvétele után egy külön bizottság fogja elintézni Bucarestben. Különösképpen az Acsev. nyugdíjintézet átvétele képez fontos problémát és mindenestre bizonyos, hogy a szer-

Érdekessége még az estélynek, hogy a zenét a Budapesti tanuló hajdumegyei egyetemi hallgatók „Czinka-Panna” zenekara szolgálta.

zeti kérdéssel foglalkozó tárgyalások még huzamosabb ideig tartanak és így áthelyezésekre rövid időn belül nem kerülhet sor. E függő kérdés elintézéséig az Acsev. egész személyzete változatlanul megmarad állásában és épp úgy látja el szolgálatát, mint azelőtt.

Munkatársunknak alkama volt beszélgetést folytatni egyik előkelő bucaresti vasuti főtisztviselővel, aki a leltározó bizottságnak egyik miniszteriumi delegáltja. A tisztviselő kifejezést adott óhaját a nagy rendet és a vasuti személyzet feltűnő fegyelmezettéget dicsérte, amit szemleutján tapasztalt. Tény az, hogy az Acsevnek egész Közép Európában elismert kitűnően fegyelmezett személyzete van és a bucaresti vasuti főtisztviselő kifejezése adott óhajának, hogy az egész országban ha-

Márka-housse Aradon.

(Az élelmes amerikai. — Széltől remények.)

Tegnap nem lehetett Aradon márkát vásárolni. A vasárnapi kávéházi magánforgalomban mindenki, aki valutával foglalkozik, márkát keresett. A nagy márkakeresletnek érdekes előzményei vannak. Egy Amerikából nemrég hazaérkezett úr néhány nappal ezelőtt, amikor a márka a legalacsonyabb áron volt Aradon, több irányban adott megbízásokkal összevásárolta az egész környéken levő effektív márkakészletet. Mintegy 14—15 millió márkát sikerült olcsó áron megszereznie. Az amerikai úr, aki a megyében lakik, tegnap megérkezett Aradra és a délelőtti folyamán megjelent a Városi kávéházban. Az ott tanyázó valutaügynökök megrohanták és nagyobb haszon felajánlása mellett akarták visszavásárolni az általa megvásárolt márkát. Az amerikai azonban nem volt hajlandó semmit sem áruba bocsátani, kijelentette, hogy nagy hasznot vár és ehhez nem akar osztozkodni senkivel. Az ügynökök felüllicitálták egymást és már 50—60 bani hasznot ígértek 100 márká után, azonban minden eredmény nélkül.

A nagy márkakereslet, ami főleg a vasárnap hiányzó tőzsdjelentések következtében keletkezett, mára teljesen eloszlott. A mai zürichi nyitás még a szombatinál is alacsonyabb árfolyamon hozta a márkát és Aradon a bankforgalomban 1 bani egy márká ára. Érdeklődésünkre megtudtuk, hogy a valutaügynökökkel foglalkozó pénzintézetek a szükséglet ellátására elegendő márkakészlet felett rendelkeznek. Az Aradi Közlöny már többször felhívta a közönség figyelmét, hogy éppen a márka ára néha jóval a világparitás felett áll Aradon. Az aradi közönségnek kedvelt valutája volt a márka, amellyel igen gyak-

sonlóan képzett tisztviselők kellenének.

— Nagyon örülünk ennek a személyzetnek — mondotta — és feltétlenül előnyös elhelyezést juttatunk nekik a CFR-nél. Az államvasut több helyen nélkülöz régi, képzett szakembereket és a fővo-lon pedig csak elsőrendű erőket kívánunk szolgálatba állítani. Erre pedig az Acsev. személyzete között elegendő alkalmas tisztviselőt találunk.

Ha a nyugdíjintézet kérdése elintézését nyer, akkor az Acsev. személyzetének semmi akadálya nincsen a CFR. kötelekezésbe való átlépéshez és nagyon valószínű, hogy ottani elhelyezkedésük még előnyösebb is lehet, amennyiben magasabb fizetést és esetleg nagyobb állomáshelyet nyerhetnek.

A leltározó bizottság állandóan folytatja munkáját. Az Acsev. kocsiállományából a következő leltár került a CFR. birtokába: 46 mozdony, 34 elektromos motorkocsi, 43 motormellékkocsi, 38 szerkocsi, 42 személykocsi, 38 katonai kocsi, 9 postakocsi, 2269 fedett és nyitott teherkocsi, 3 gőzfűtési kazánkocsi, 3 hóeke, 1 mérlegkocsi és 3 mentőkocsi.

Aradon jól sikerült a spekuláció. A mióta megindult a lejtőn, azóta igen gyakran szaporították olcsóbb márkával készleteiket azok, akiknek drágán vásárolt márka van birtokukban. A márkában még mindig nagy a bizalom Aradon és a hozzávásárlások azért történnek, hogy a drágább márka az olcsó hozzáadásával alacsonyabb egységárat kapjon. Ilyen hozzávásárlások mindannyiszor megtörténtek, valahányszor a márka ára erőteljesebben zuhant. A remények azonban mindeközben hiábavalóknak bizonyultak, mert a márka az emelkedésnek még csak átmeneti jelét sem adja és egyre mélyebbre és mélyebbre zuhan. A vasárnapi márkakereslet ismét izgalomba hozta a márkában bizakodó magánvalutásokat, akik egyre nagyobb veszteségek mellett tanulják meg, hogy a márka már a lejtőn van, utja csak lefele vezet és az állandóan eső valutát még megállítani is nehéz, az emelkedése pedig egészen reménytelen.

Záróra után.

(Sulyos kimenetelű éjszakai mulatság.)

Véres kimenetelű verekedés történt tegnap éjszaka Aradon. A verekedésnek egyik áldozata összeszeszürkálva haldoklik a vármegyei kórházban. Messzer Simon vendéglőjében mutaloztak az éjszaka Gábor András, Márk Péter, Timár Miklós és Pagura János. Záróra után a társaságot Timár Miklós meghívta a lakására, hogy ott folytassák a mulatságot. Az egész társaság Timár lakására ment és hamarosan lérszegedett. Gábor András ittas fővel bort követelt Timár feleségétől és amikor az asszony megtagadta tőle a bort, Gábor neki esett és ütlegelni kezdte. Timár

látva, hogy Gábor üti a feleségét, előkapta zsebkését és Gábor hátába szúrta. A seb nem volt súlyos, azonban a társaság többi tagjai is Gáborra rohantak. A zsebkéssel kikerült a bicska és Gábor Andrást addig szurkálták, amíg a szerencsétlen ember felhóltan eszméletlenül terült el a földön. A nagy lármára előkerült egy rendőr, aki a részeg embereket bekísérte a rendőrségre. Ma reggelre kijózanodtak a késelők és mindent bevallottak. Ma délelőtt átkísérték őket az ügyészség fogházába.

Hogy áll a leu?

Január 22-én fizettek 100 lelert:

Párisban 7.95 frankot
Zürichben 2.75 frankot.
Budapesten 1450 koronát

A MULATO ARAD.

„Rossz pubik bálja“.

A csodakékv kacsagásától volt visszhangos a szombatról vasárnapra virradó éjszakán a Központban lévő Lloyd helyiség. Arad előkelő társadalmának néhány tagja érdekes ötletet dolgozott ki tervvé, amelyet ezen az éjszakán váltottak valóra. Megcsinálták a „rossz pubik“ bálját, amelyen a férjhezmenésre megérett, nagy lányok, a hétköznapiak robotjában komoly, meglelt emberek kicsi gyerekek ruháiban, kezükben játékszerekkel rosszkodtak át egy éjszakát. A nagy lányok és a nagy fiúk, hölgyek és urak egy éjszakára visszavarázolták — legalább is külsőségeiben, — gondtalan, szép gyermekkorukat.

A helyiség egyik végében pódium volt, amelyen iskolatábla állott. Itt tartott humoros tónusban előadását a tanító bácsi: Vajda Feri. Farkas Ernőcske, aki egyébként könyvelő a komoly életben, a tanító felszólítására verset mondott fel. Dr. Antal Gyuri orvost, mert az óra alatt rosszkodott, megbüntette a tanító, Sebestyén Ede cégvezetőt ugyanacsak rosszkodásért kitérdeltette. Az előadás után kezdődött a nagy szünet, amelyben a rövid szoknyás és kibontott haju nagy lányok, a matróbuzos, rövidnadrágos nagy fiúk előszedték az összes magukkal hozott játékokat és játszani kezdtek. Egynéhány eredeti ötletet sikerült följegyeznünk.

Frigyes Sándor csúzlit hozott magával, Frigyes Imre lekváros ke nyeret. Funkelstein Pista kereskedő falóval jelent meg, Lengyel László iparművész plakátokat hozott, amelyeken a jelenlévők elemista módon, de ötletesen és azokra nézve jellemzően megrajzolt karrikaturái voltak. Dr. Kurzer Károly fogorvos egy kerekeken húzott játék nyullal, Reismann Jenő gyáros, egy madzagra kötött futballal, Aufrecht Rudolf fakereskedő diabolóval, Nemes Oly iskola-

táskával a hátán, amelyben az uzsonnáját hozta, Dózsa Elly medvecukorral a kezében és golyókkal, Weiszberger Irén egy ugyanugy felöltött babával, mint ahogyan ő volt öltözve, Gross Magda ABC-és könyvvel, Ziker Böske palatáblával, Szabó Miklós karikával, Barra Ernő egy hatalmas, kerekeken húzható bögömedvével, dr. Ungár Imre cserkészfelszereléssel, Lippe Sándor, a Nacitisztviselője egybeszabott ruhában, amelynek a nadrágja hátulgombolós volt, Csányi György bankigazgató fakarddal, Wallfisch Pali banktisztviselő bélyegkönyvvel jelent meg az iskolában. A szünetben először játszottak a nagy pubik: „Bujj-bujj zöld levelecskét“, „Kis kacska fürdik“ -et, bakugrást és izére verődít. Azután tánc következett, amelyhez a pubik közül felváltva zongoráztak: báró Hahn Edmund, Künstler Dezső, Stein Béla és Neuman Rudi.

Az estélyen megjelent lányok névsora a következő: Bonyhádi Böske, Braun Manci, Dózsa Elly, Fischer Giti, Frigyes Olga, Farkas Lili, Deutsch Rózi, Gross Magda, Karton Nusi, Kádár Inci, Klein Edit, Kemény Margit, Leipnicker Maca, Löwinger Dusi, Morgenstern Irma, Nemes Oly, Pollák Böske, Révész Ila, Simor Méri, Schwarz Alice, Stern Olga, Stein Elza, Vass Magda, Weiss Biby, Weiszberger Irén, Deutsch Tercsi, Farkas Gus, Líker Böske, Balla Erzsé (Timisoara), Singer Magda (Timisoara), Werner René, Steuer Klári.

Jelmezestély a kioszkban.

A januári éjszakában a város hóvalfödött utcáin siető emberek rohannak tova. Szánok siklamak jelmezes urakkal és hölgyekkel a Baross-park felé... A kioszk úgy áll ott egyedül, mint egy vár. Körülötte a föld csupa hó. A hóban lábnyomok. A lépcsőkön felfelé haladnak jókedvű emberek. Az egész park csöndes, csak a kioszk nagyterméből kiszűrődő zene tör meg a kísérteties csöndet. Sziklay Gizi aradi táncitanárnő és növendékei jelmezestélye zajlott le szombaton este a park kioskjában. Már kezdettől fogva emelkedett hangulat uralkodott, amelyet a jó kedv mindig magasabbra fokozott. Zene szólt, konfetti hullott. A pierettek és pierottok, a rokokó hölgyek, urak, a hollandi nők és diszruhás ifjak tömege élénk szín harmóniában tárult a néző elé. Sok humorban bővelkedett a szombat esti álarcos bál. Tíz óra után lekerültek az álarcok és hatalmas kacagás közepette táncoltak a fiatalok éjfélutánig. Mert egy óráig szólt az engedély! De azért a Karnevál-est sikerült.

Bolond estély.

A Fehér Kereszt nagytermében szombaton este Gencsy Béláné táncitanárnő és növendékei rendeztek sikerült Bolondestélyt. Már jóval a bál kezdete előtt nagy-

Három új iskola Aradon.

(Egy magyar iskola. — Közadakozás kulturális célra.)

Ma délelőtt a prefekturán bizottsági értekezlet volt Gheorgescu János vezérfelügyelő, delegált prefektus elnöklésével. A bizottság, amelyben a tanügyi kormány megbízottja, a vármegye és a város képviselői vettek részt, az iskolaügy rendezésének kérdésével foglalkozott. A ma délelőtti ülésen különösen a város iskolaügyi ről volt szó és arról az elhatározásról, amelyet a legutóbbi közgazgatási bizottságban hoztak. A bizottság most is megállapította, hogy a viszonyok feltétlenül szükségessé teszik azt, hogy Aradon három új iskolát építsenek, még pedig oly intézeteket, amelyek tizenhat tanteremmel bírnak. Kimondotta a bizottság mint elvet, hogy Aradon is éppugy mint a megyében, közadakozásból fogják az iskolaépítéshez szükséges tőkét előteremtetni. A közönségre hártják át ennek a feltétlenül szükséges három elemi iskola építésének költségeit.

számban jelentek meg a jelmezestély emlékével távoztak, csupán az öregek busultak azon, hogy nem őket bucsuztatták... Jelen voltak dr. Goldzieher Albert legénybucsuján: dr. Mandl Vilmos, Pansburg Sándor, Szántay Lajos, Unger Mór, Faragó Rezső, Tenner László, Dóka Miklós, Fenyves Károly, Szendrey Mihály, Székely Károly, Dános Gyula, Ambrus Gy. Lajos, Guttmann Oszkár, dr. Sugár Jenő, Stein Zsigmond, Stein József, Selmeczy Mihály, dr. Eles Simon, Kürt József, Basch Simon, Holtzer József, Vajda Iván, Balázs Kálmán, Scherhag Henrik, Orbán Aba, Bársony Andor, Merle Géza és Holländer Oszkár. — Schauer Jakvues legénybucsuján megjelentek: dr. Kelemen Gábor, dr. Gara Ármán, dr. Höfllich Béla, dr. Deutsch Izsó, Raáb Zoltán, Halmos Dezső, Halmos Gyula, Radvány Mihály, Weiszberger Gusztáv, Salgó Szigfrid, Salgó Henrik, Holló Frigyes, Eichner Ákos, Schillinger Andor, Berger Jenő, Kardos Jenő, Szücs Pál, Lefkovits Ármán, Schönberger Zoltán, Ács Jenő, Reick Jenő, Berger Árpád, Molnár Miksa, Kor mos Jenő, Földes Béla, Pollák Árpád, Gerő Gyula (Lugoj), Schauer Béla, Schauer Miksa és Schauer Aladár.

Két legénybucsu.

A Pannoniában szombat este 8 órától hajnalig a derű és jókedv tombolt. Két legénybucsu zajlott le pezsgő és cigány mellett a legvidámabb hangulatban. A szálloda erkélyes szobájában dr. Goldzieher Albertet, az étterem különtermében Schauer Jakvuest bucsuztatták barátai és tisztelői a legényélettől. Aktuális, mulatságos verses felköszöntők, pikáns beszédek: gyászindulók, a legénybucsu szokásos kellei ezáltal sem maradtak el. A résztvevők — akik között történetesen a nőemberek nagyobb számmal voltak képviselve, — egy kellemes

Csütörtökön újból összeül a bizottság, amikor majd részletes proposíciókat terjesztenek elő, hogy milyen formák között gyűjtsek össze a szükséges tőkét. — Ugyancsak csütörtökön beszél meg a megyei iskolák építését is. A megyében tudvalevőleg már megindult a gyűjtés és már eddig is sikerült több mint huszezer leit erre a célra összegyűjteni. A gyűjtés azonban csak most kezdett intenzíven megindulni és remélhető, hogy sikerülni fog rövidesen néhány százezer leit összehozni a fontos cél javára. A megyei bizottság a városi közönséget is igénybe fogja venni és a városban is gyűjtenek majd a megyei iskolái számára. Az Aradon létesítendő három új iskola közül az egyik magyar tantervű elemi iskola lesz. A város ezért az aradi magyar polgárságot fel fogja hívni, hogy ezt a saját érdekében is fontos tervet segítse elő.

est emlékével távoztak, csupán az öregek busultak azon, hogy nem őket bucsuztatták... Jelen voltak dr. Goldzieher Albert legénybucsuján: dr. Mandl Vilmos, Pansburg Sándor, Szántay Lajos, Unger Mór, Faragó Rezső, Tenner László, Dóka Miklós, Fenyves Károly, Szendrey Mihály, Székely Károly, Dános Gyula, Ambrus Gy. Lajos, Guttmann Oszkár, dr. Sugár Jenő, Stein Zsigmond, Stein József, Selmeczy Mihály, dr. Eles Simon, Kürt József, Basch Simon, Holtzer József, Vajda Iván, Balázs Kálmán, Scherhag Henrik, Orbán Aba, Bársony Andor, Merle Géza és Holländer Oszkár. — Schauer Jakvues legénybucsuján megjelentek: dr. Kelemen Gábor, dr. Gara Ármán, dr. Höfllich Béla, dr. Deutsch Izsó, Raáb Zoltán, Halmos Dezső, Halmos Gyula, Radvány Mihály, Weiszberger Gusztáv, Salgó Szigfrid, Salgó Henrik, Holló Frigyes, Eichner Ákos, Schillinger Andor, Berger Jenő, Kardos Jenő, Szücs Pál, Lefkovits Ármán, Schönberger Zoltán, Ács Jenő, Reick Jenő, Berger Árpád, Molnár Miksa, Kor mos Jenő, Földes Béla, Pollák Árpád, Gerő Gyula (Lugoj), Schauer Béla, Schauer Miksa és Schauer Aladár.

— A mussoli kérdés. Lausanneból jelentik, hogy Curzon angol külügyminiszter megállapítja a törökökhöz intézett jegyzékében, hogy a mussoli kérdés megoldása a jegyzékváltás vontatott menete miatt csak nyilvános tárgyaláson dönthető el. Izmed pasa, a török béke delegáció vezetője szintén írásban erre azt válaszolta, hogy Curzon kívánta azt, hogy a mussoli kérdést tiukos ülésen döntsek el.

HIREK.

Járnak a gyorsvonatok.

Az erdélyi és a régi királyságbeli nagy hóviharak, mint az Aradi Közlönyben már jelentettük, lehetetlenné tették a vasuti közlekedést Brasovon (Brassón) keresztül. A nemzetközi gyorsvonat, amely két nappal ez előtt érkezett meg Budapestre, csak Brasovig jutott el és onnan visszajövet ma délután ment át Magyarországra. Holnap reggel már rendezés Timisoara felől fog visszajönni a nemzetközi gyors, mert ezt a gyorsvonatot már Timisoarán keresztül irányították Bucurestibe. Az Orient-express szintén ma érkezett meg Bucurestiből Timisoarán keresztül. Addig, amíg a brasovi vonalat rendbe nem hozzák, a nemzetközi gyors és az Orient-express Timisoarán át közlekednek Bucurestibe.

— **Lemondott a jegyzők egyesületének elnöke.** Boneu Vazul Arad megye főjegyzője ma beadta lemondását az arad megyei jegyzők egyesületének elnöki tisztségéről. A főjegyző azzal indokolta lemondását, hogy hivatalában lévő nagymérvű elfoglaltsága nem engedi meg a sok teendővel járó elnöki tisztség ellátását.

— **Az új szinügyi bizottság.** Néhány nap előtt jelölték ki az aradi polgármesteri hivatalban Arad város szinügyi bizottságának 1923. évre az új tagjait. Az új névsor ma került Georgescu János prefektus elé, aki azt jóváhagyás után visszaterjesztette a polgármesteri hivatalhoz. A szinügyi bizottság tagjai lettek: dr. Angel István polgármester, dr. Jegessy Károly városi főügyész, Meldován József tanfelügyelő, dr. Cucu Vazul városi főorvos, Margineantiu Titusz pénzügyigazgató, dr. Jancu Cornél ügyvéd, Mihulin Miklós tankerületi főigazgató, dr. Ispravnic Sever ügyvéd, dr. Memete Demeter főorvos, Nasta Victor, a Banca Nationala aradi fiókjának igazgatója, Anastasiu Demeter, a szülészeti szindikátus igazgatója, Dimiriu János liceumi tanár, Popa Constantin városi tanácsos, dr. Mandl Vilmos ügyvéd, Weissenburger Nándor bankigazgató.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter Popa Constantint, a timisoarai határrendőrség komisszáriusát a curcici határrendőrséghez helyezte át és komisszár speciálá léptette elő.

— **Az irországi zavargások.** Irország fővárosából, Dublinból táviratozzák, hogy a felkelők elpusztították a főváros közelében levő nagy viaduktot és ennek következtében a Dublin és Belfast közötti vasuti forgalom megszakadt. Killbegganban egy fegyveres csapat benyomult az irbank fiókjába és jelentős pénzeszeget elrabolt.

— **A zsilvölgyi bányászok szerződése.** Megírta az Aradi Közlöny, hogy Popescu munkafelügyelő nemrégiben Bucurestibe utazott a zsilvölgyi tárgyalásokról felvett jegyzőkönyvek bemutatása végett. Popescu munkafelügyelő ma visszaérkezett Aradra és átvette hivatala vezetését. A munkaügyi minisztérium a jegyzőkönyveket jóváhagyta és így a zsilvölgyi bányászok ügye véglegesen befejeződött. Néhány aradi iparvállalat igazgatóságának a munkásokkal kötött kollektív-szerződését holnap tárgyalják le. A tárgyalást Popescu inspektor vezeti.

— **Eljegyzés.** Sebes Ily (Arad) Kálmán Endre (Oradea-mare) jegyesek.

Szolgálati érdekből.

Arad megyében az utóbbi napokban az a hír terjedt el, hogy az eddigi községi jegyzők túlnyomó részét leváltották. Ez a hír ilyen formában nem felel meg a valóságnak. Az történt, hogy több községi jegyzőt más községbe helyeztek át, de ezáltal egy jegyzőt sem mentettek fel állásától, csupán működési körüket változtatták meg. Arad megyében 112 jegyző van, ezek közül 44 kapott áthelyezésre rendelkezést. A jegyzők áthelyezése Georgescu János vezérfelügyelő Aradvármegye delegált prefektusának rendeletéből történt. A rendelet január 15-iki dátummal kelt és a végrehajtását azonnal foganatosítani kellett. Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste Georgescu János prefektust és nyilatkozatot kért tőle a jegyzők áthelyezésének okairól. A prefektus a következőket jelentette ki az Aradi Közlöny részére:

— Néhány nappal ezelőtt adtam ki a rendelkezést több kö-

— **Konstantin vagyona.** Párisból jelentik, hogy a görög kormány az elhunyt Konstantin exkirály egész vagyonát állami vagyonnak nyilvánította.

— **Ujabb előállítások a budapesti színházi botrány ügyében.** Budapestről jelentik: A Fővárosi Operett-színház ügyében folytatott nyomozás során tegnap délután újabb négy embert állítottak elő Soroksárról és pedig Bot Mihályt, Kaindl Jánost, Neumayer Mátyást és ennek unokatestvérét, Neumayer Mátyást. Erről a négy fiatalemberről a tanúk és letartóztatottak egyöntetűen azt vallották, hogy részt vettek a színház elleni merényletben, ők azonban tagadnak. Az Ébredő Magyarok Egyesületének körözött titkárait, Adorján Gézát, a rendőrség még nem találta meg. A nyomozás erélyesen folyik kézrekerítése érdekében, mert az ő kihallgatása tudna teljes fényt deríteni a merénylet minden részletére. A tegnap letartóztatottakat átkísérték az ügyészségre. Ujabbban még egy jelentős szereplőről szerzett a rendőrség tudomást, aki az Ébredő Magyarok Egyesületének központjában vezetőszerepet játszott és körülbelül fél-estendő óta köztisztviselői szolgálatot teljesít. Ennek az embernek nevét még nem tudják és most a tanuktól kapott személyleírás alapján kutatják.

— **Egy liceumi tanár távozása Aradról.** A „Moise Nicoara” állami liceum magyar tagozatának tanári kara szombaton, f. hó 20-án ünnepi tanácskozás keretében bucsuzott el Babiák Nándor tanártól, akit a cseh-szlovák állami tanügyi kormány Kassára nevezett ki rendes tanárnak. Crisan Ascan, liceumi igazgató meglepő szavakkal ecsetelte az intézet sajnálatát az érdemes tanár távozása felett és köszönetét fejezte ki buzgó és értékes működéséért. A kartársak nevében Gérecz Károly tanár adott kifejezést annak a benső szeretetnek és kollégialitásnak, mely a távozó tanárt kartársaival úgy a múltban, mint a jelenben egybefűzte, méltatta az intézet érdekében kifejtett gazdag tevékenységét, mellyel a tanulók ragaszkodására, kartársi elismerésére

(Tömeges kicsérélés Arad megye jegyzői karában.)

ségi jegyző áthelyezésére vonatkozólag. Az áthelyezések pusztán adminisztratív okokból és a szolgálat érdekében történtek és felesleges ezeket minden más kombinációval összefüggésbe hozni. Az áthelyezett jegyzők neveit nem tartom szükségesnek a nyilvánossággal közölni, mert még változások lehetnek a névsorban illetőleg az új helyül elrendelt községek megjelölésében, és azt hiszem, hogy a közönséget sem érdekli a megyei közigazgatásnak ez a belső hivatali ügye. Mert az áthelyezések tényleg nem egyebek, mint a hivatalos szolgálat ügyében történt szükséges belső változások.

A jegyzői áthelyezések ez alkalommal azért bírnak különös érdekességgel, mert amióta a községi jegyzőket nem a községi tanács választja, hanem a vármegyei prefektura nevezi ki, ez az első tömeges áthelyezés.

— **Vallani akar az egyik Tisza-gyilkos.** Budapestre táviratozzák, hogy Hüttner Sándor, akit a Tisza-pörben a katonai törvényszék tizenöt és fél évi fegyházra ítelt, ma levelet irt ügyvédjének, amelyben bejelenti, hogy fel akarja fedni a Tisza-gyilkosság titkát és ezért arra kéri, hogy keresse fel és akkor részletesen mindent elmond. Egyébként Hüttner perújítást kíván.

— **Hóban rekedt bizottság.** Budapest. A zalaegerszegi internálótábor megvizsgálására kiküldött parlamenti bizottság tagjai a nagy hófúvás miatt valahol megrekedt és eddig nem érkeztek vissza Budapestre.

— **Hazaárulásért elítélt cseh képviselő.** Prágából jelentik: Tegnap folyt le az esküdtszéki tárgyalása dr. Bearán képviselő bűnpörének, akit kémkedéssel és a nemzetgyűlés elleni bombamerénylettel vádoltak. Az esküdtek szavazása alapján dr. Bearánt négy évi sulyos börtönre ítélték negyedévenként egy-egy böjtnappal. Azonkívül megfosztották doktori címétől, képviselői mandátumától és államhivatalnoki nyugdíjától.

— **Öngyilkos ügyvéd.** Budapestre jelentik, hogy Kelemen József bajai ügyvéd, aki idegbajának kezeltetése végett rövid időt tartózkodott a fővárosban, ma a Berliini-tér nyolcadik számú házban a harmadik emeletről leugrott. Az idegbajos ember sulyos zuzódásokat és agyrázkódást szenvedett. Beszállították a Rókus-kórházba.

— **Méhészet.** Értesitem az aradi és arad megyei méhészeket, hogy méhetező cukorra való igényüket legkésőbb e hó 31-éig Cziráky Márton egyes. pénztárosnál (városháza, I. em.) lehet előjegyezni. Egy-egy kg. kristálycukor ára circa 23 lei. Az összeg előre fizetendő. Sürgős! Mihulin Constantin. egyes. elnök.

— **Egyetemi hallgatók mulatsága.** A clujji (kolozsvári) egyetemi hallgatók Crisana egyesülete 19-én este kitűnően sikerült műsoros estélyt rendezett Ineun (Borosjenőn.) Az előadást Szántay Gusztáv orvostanhallgató rendezte. A műsor számai közül kiemelkedett Burdán Viorika zongoraszámaival, amelyekért megérdemelt tapsokat kapott. Az előadás és az utána következő táncmulatságon úgy Borosjenő, mint környékének intelligenciája majd teljes számban vett részt.

— **Kik árusíthatnak virágot?** Az aradi rendőrprefektura elrendelte, hogy vendéglőkben, kávéházakban és egyéb nyilvános helyeken 24 éven aluli leányok virágot nem árulhatnak. Virágárusítási engedélyt kizárólag idősebb asszonyok vagy rokantak kapnak.

— **ATE. választmányi ülés a Városi kávéház emeleti különtermében** szerdán este fél 9 órakor.

— **Az AAC. február 3-iki mulatságának rendezőse** kéri az egyes sátrakban közreműködő hölgyeket, valamint a jelmezes felvonulásban résztvevni szándékozókat, hogy a továbbiak megbeszélése céljából f. hó 25-én, csütörtök délután fél 5 órakor Laczay Endréné urnő lakásán Bulevardul Regele Ferdinand (József főherceg-ut, Schuch-ház) megjelenjen szíveskedjenek.

Keze fehér és lány lesz
Kaiser-Boraxot ha vesz.

— **Az Aradi polgári jótékony nő egyesület** ezuttal hozza a n. é. közönség szíves tudomására, hogy az általa f. év február hó 5-én és 6-án tartandó jótékonycélú színházi előadásra a jegyek elővételben f. hó 24-től kezdve dr. Szalay Károlyné urasszony lakásán Str. Bratianu (Weitzer János-u.) Minorita-palota kapható.

— **Uj Star, Elite, stb. megérkeztek Kelet.**

— **Az aradi Hakoah Sport-Egyesület** e hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését a Városi kávéház emeleti club-helyiségében, melyre az összes tagok szíves megjelenését kéri az elnökség.

— **Az Aradi Hajós-Egyesület** jelmezes-estélye február 18-án.

— **Meteor-bál** február 17-én.

— **A Sfatul Negustoresc aradi tagozatának Elnöksége** értesíti összes érdekeltjeit, hogy a Vadászkiirt szálloda étterme melletti saját hivatalos helyiségeit, bejárat az Apolló mozgóval szemben, f. hó 24-én, azaz szerdán d. u. 6 órakor fogja megnyitni. Erre összes tagjait és érdeklődőket tisztelettel meghívja. Egyben az igazgatóságot meghívja azzal, hogy ez alkalmattal a specula-törvényjavaslattal szemben teendő állásfoglalás fog tárgya alá kerülni. Felkéri mindazokat, kik tagjai óhajtanak lenni, hogy eziránti óhajukat a hivatalos helyiségeiben hétköznapokon d. u. 6-8-ig működő titkári hivattal közölni szíveskedjenek.

— **Halálos végű játék.** Ineuről (Borosjenőről) ma telefonon jelentették az aradi ügyészségnek, hogy tegnap játékközben Kalina Trajan 9 éves fiú lelőtte 8 éves János nevű öccsét. A gyerekek játszottak a töltött fegyverrel, amely az avatlan kézben elsült. A sulyosan sérült kisgyermeket az inei közkórházba vitték, ahol még a tegnapi nap folyamán elhunyt. A csendőrség megindította a vizsgálatot, hogy a kisgyermeknek gyilkos játékáért kit terhel a felelősség.

Goldisék nem válaszoltak a házelnök felhívására.

A képviselőház elnöke, Orleanu néhány héttel ezelőtt felhívást küldött Aradmegye három nemzetipárti képviselőjének, Goldis Lászlónak, Popp E. Istvánnak és dr. Marsieu Justinnak, hogy vegyenek részt a parlament munkájában vagy indokolják távolmaradásukat. A képviselőház elnöke felhívta a három nemzetipárti képviselőt, hogy válaszukat január 20-ig juttassák el a vármegyei prefekturára. A terminus szombaton járt le, azonban a képviselők válasz nélkül hagyták a felhívást. A képviselőház elnöke a felhívásban kijelentette, hogy ha annak nem tesznek eleget, úgy veszi, mint ha mandátumukról önként lemondottak volna. A nemzeti párti képviselők tudatában vannak a lépésnek a következményeivel, mert az elnök a parlament legközelebbi ülésének tárgysorozatára kitűzi a képviselők indokolatlan távolmaradása esetén a mandátumfosztás ügyét.

Mozi.

* Nevető-est lesz kedden az Urániában: a mozi igazgatósága páratlan áldozatkészséggel és kiváló érzéssel öt pompás humoros képet állított össze, a legkiválóbb Fatty és Chaplin képekből. A világhíres komikusok legnépszerűbb alakításai kerülnek vetítésre, öt kacagtató film, derűs, vidám, mulatságos történet. Wally kísérletei, Fatty vőlegény lesz, Fatty elveszti frakkját, Öt álarcos kalandja, Chaplin a háremben, ez az öt mulatságos história szerepel az Uránia műsorán. Ahogy akár Fatty, akár Chaplin a maga jellegzetes figurájával megjelenik a színen, felharsan a kacagás, s attól kezdve szüntelenül végiggöngyözik a vidám nevetés, harsogó derűtség. Öt pompás, ötletes, nagyszerű humor — ez az Uránia keddi premierje.

* Kedden látható utoljára a gyönyörű Napoleon-dráma első része az Apollóban. A szárnyaló sas halódása, a fogoly Napoleon szentilonai szenvedései, a császárhű tisztek megkötésének önfeláldozása, a kicsi Napoleonivadék, a reichstadti herceggé ledegradált római király csapongó vágakozása dicső apjához, a gloire minden ragyogása felé. Mind-mind egy egy gyönyörű akkordja ennek a nagy szerű Napoleon-drámának, amely a legpazarabb konturokban, a leghibebben adja vissza azt a tragikusan megrajzolt korszakot, mikor a világ urának, a nagy Napoleonnak tüdőklő szerencsecsillaga végleg leal konyulóban volt s csak az a remény élte, hogy fényes munkáját, amelylyel beírta nevét a népek történetébe, fia, a római király folytatja. A modern francia filmművészetnek egyik legkimagaslóbb megnyilatkozása ez a nagykonceptiójú, ragyogó keretekben megalkotott filmóriás, amely utoljára kedden kerül színre az Apollóban.

A szerkesztésért:

KAROLY JOZSEF

felel.

Cenzurat:

Dr. V. MARCOVICI

EZ ARAD!

Lill a hóban.

Ezuttal Lillről van szó, a kedves és finom Szegő Lillről, a színház tavalyi szubrettijéről. Szegő Lill ma a tímisoarai (temesvári) színház tagja, olyan mint egy női Damokles-kard, állandóan Arad és Tímisoara között lebeg. Odadt színháznál, Aradon látogató. Lill szombaton délután megint látogatót Aradon, vasárnap délután vonatra ült, Temesvárra akart visszautazni, mert délután az Arany-madárban, este pedig a Hazudik a muzsikaszóban játszotta a szubrettszerepét. Illetve nem játszotta. Ismeretes, hogy dühöngő szél és hóvihar volt vasárnap délután és így Lill Vingánál benne maradt a hóban.

Se Aradra vissza, se Temesvárra be. Kalitkába került az Arany-madár, úgy látszik nem csak a muzsikaszó hazudik, hanem a mozdonyvezető is. Délutáni előadás volt, eladott ház, izgatott vasárnap közönség, három óra délután, negyedik négy, fél négy, négy. Szabó Slep az igazgató és Tompa Béla a rendező kétségbeesetten szakdögáltak a kulisszák között, Szegő Lill kétségbeesetten a vingai állomáson. Szegő Lill még nem lett volna baj, de vele volt a partitürdja az operettnek, a szubrettszámok kottái, sőt az egész sugókönyv.

Példátlan eset, ami most következik. Szegő Lill helyett Révész Böske ugrott be Temesváron és a színtársulat eljátszotta az Arany-madár című operettet Révészszel, Lill nélkül, partitúra nélkül, sugókönyv nélkül, kotta nélkül és teljes zenekarral. Lili másnap reggelig maradt ott a hóban, azt hitte, hogy nemcsak ő, hanem a temesvári előadások is betagytak. Egész fölmelegedett, amikor megtudta, hogy minden bajon segítettek. Szabó Slep a hidegre való tekintet nélkül olvadozott, hogy kedvenc szubrettijének a hóbanragadáláson kívül semmi baja sem történt. (I. t.)

Irodalom, művészet

Az ártatlan Don Juan.

(A városi színház csütörtök esti újdonsága.)

A jónévű magyar írónak, Laskos Lászlónak ötletes fordításában került színre néhány hónappal ezelőtt a budapesti Renaissance-színház színpadján két német írónak darabja: Az Ártatlan Don Juan. Aradra most érkezett le a darab. A három felvonás csupa humor és helyzetkómikum. A darab Zeller Siegfried gyáros házában indul meg. Kora délelőtt van s csak a gyáros és felesége van ébren és Zeller Siegfried unalmasan hallgatja felesége moralizáló predikációját egy éjszakai kirándulás után. Az erkölcsi tanítások megszakadnak, mert megérkezik Berlinből a gyáros leánya. Harden Edgar kíséretében, aki a vagonos Zeller-leányt feleségül sze-

Eltűnt a zsir az aradi piacról.

— Spekuláció a közönség bőrére. — A város gondoskodik husról. —

Aradon nem lehet zsirt kapni. Ez a mizéria súlyosan érinti a háztartásokat. A legtöbb hentesüzletben nincs zsir! kiáltással fogadják a vásárlót ha látják, hogy kezében zsiros hódont tart. Csak a törzsvásárlókon könnyű meg néha a hentesmester és harminc, legfeljebb negyven deka sertészsirt ad nagy könyörgésre, alámizsnaként. Néhány nap óta marhahúst is csak korlátozott mennyiségben lehetett vásárolni, azonban dr. Angel István polgármester kijelentése szerint a város mindent elkövet, hogy a közönség hussal való ellátása ne szenvedjen akadályokat. A zsirinségről nem nyilatkozott a polgármester, csak ennyit mondott:

— Ezen nem tudunk segíteni. Pedig érdemes volna betekinteni a hentesmesterek boszorkánykonyhájába és figyelemmel kísérni, hogy mi történik a levágott sertések zsirjával. Sertéshúst lehet kapni, de zsirt nem. A közönség kénytelen Ujaradon zsirt vásárolni. Ott van zsir kilogrammonként hetvenöt leiert. Felkerestünk egy aradi hentesmestert, hogy tájékozódjunk a zsirhiány okairól. A mester természetesen védi az álláspontját. — Nincs zsir — mondotta —

retné venni. A gyáros üzletársát Stieglitz Alfrédöt szánta leányának férjül, de a szép Grethen kacagva kosarazza ki a félszeg kerőt és kijelenti, hogy neki csak olyan férj kell, akinek multja van. A gyáros, hogy társának ügyét elősegítse, egy híres filmdivának arcképére sokatmondó dedikációt hamisít s azt mondja leányának, hogy Stiegliz a képet Ria Raitól kapta, akihez egyébként gyengéd szálak is fűtéek. Stiegliz szerencséje ezzel meg van alapozva egész ártatlanul a kisváros Don Juanja lesz. A nagysikere tetőpontján váratlanul megérkezik a filmdiva a városba, humoros komikus helyzetek következnek, kiderül a nagy turpisság, a befejezés mégis jó: a szerelmesek egymásé lesznek. Nagy gonddal készül az újdonságra a színház és előreláthatólag az Ártatlan Don Juan hosszú ideig műsordarabja lesz a színháznak.

* Heti műsor. Kedd: Kis gróf. A. bérlet. Szerda: Trobadour. B. bérlet. Csütörtök: Ártatlan Don Juan. C. bérlet. Péntek: Ártatlan Don Juan. A. bérlet. Szombat: Kis király. B. bérlet. Vasárnap este: Éj királynője. C. bérlet. Vasárnap este tíz és fél órakor: Nagy kabaré.

* Steinitzer és Török fényképészeti szalonja Bul. Reg. Maria No. 16., a Pannonia szállodával szemben, nyitva van reggel 9 órától (a déli órák alatt is) este fél 7 óráig.

* A régi szép operett képei elevenednek meg kedd este az aradi színház színpadán. Hosszu idő után eleveníti fel az igazgatóság a bájos meséjű Kis grófot, mely hosszú ideig az aradi közönség kedvenc operettje volt. Pattogó szép zenéje ma is általánosan ismert s a repriz érdekességét nagyban emeli, hogy a darab teljesen új szereposztással kerül kedd este színre. A címszerepét Galetta Ferenc játssza, aki Budapesten is kreálta már ezt a nagyszerű szerepét. A vezető női szerepét Horváth Mici játssza.

mert nem tudunk sertést vásárolni. A sertésárak olyan magasak, hogy a zsirt lehetetlen maximális áron adni. Csak éppen annyit veszünk, amennyi a saját szükségletünket és a kolbász-töltéshez való zsirmennyiséget fedezi. Ujaradon van zsir, mert ott nincs maximálás. Lesz még ez rosszabbul is — folytatta a mester. — Most jöttem haza vidéki vásárokról, ahol olyan drágán vásárolták a kereskedők a szarvasmarhát, hogy az ilyen áron vett marhahúst 24 leiert kellene árusítani. Nem tudunk megélni a jelenlegi árak mellett. Tessek megfigyelni, hogy Rác a Weitzer-utcában már öt nap óta zárva tartja a boltját, mert nem tud megélni. Bihari pedig, amikor megbüntették árdrágításért, hat hónapig ki se nyitott. Kénytelen volt így tenni, mert nem tud az üzletről megélni. Még rá is fizessen. Hogy Rác vagy Bihari miből élt, amikor zárva volt az üzlete, azt nem tudom — felelte kérdésünkre.

A hatóságnak körül kellene nézni a hentesmesterek raktáraiban, ahol megtalálnák az eddig levágott sertések zsirját. Csakhogy ezt a mennyiséget a tavaszra tartogatják, amikor reményük szerint száz leit is kapnak egy kiló zsirért.

* Haladás-előadás. Minden tekintetben nívós, hangulatos előadást élvezett végig szombaton a Haladás közönsége. A tartalmas megnyitó beszéd további lelkes és összetartó munkára, öntudatos támogatásra hívta fel a látogatókat, majd Sipos Zsigmond színművész kifejező artikulációval és drámai hatással szavalt egy kitűnő Kiss József-költeményt. A heti jelentés és szünet után Melicher Irén szavalt őszinte tetszés mellett. Nagy óvációval fogadta a közönség dr. Kilenyi Albert orvost, ki szimpatikus egyéniségével fogva nemcsak mint jeles gyermekorvos, de mint ügyes előadó is mindig rászolgál az őszinte óvációra. Meleg akkordokat szólaltatott meg a zongorán egyik aradi fiatal művész, Bogdány István, míg a Haladás kitartó belső munkatársa, Ányos Blanka művészi szavaltával bezárta a tartalmas műsort.

* Arad zenekevelő közönségének óhajára tüzte műsorra szerda este a színház igazgatósága a Trobadourt. Az értékes operaelőadásra nagy gondot készült az opera-együttes. A Trobadour tenorszerepét a társulat új tenoristája: Kertész Vilmos énekli, aki a múlt hónapban nagy sikerrel énekelt Aradon. Az opera fő női szerepét Z. Várady Margit énekli.

* Aradi ingatlan-forgalom. Tóth Ferenc eladott a szentleányfalvi határban fekvő 30 hold 100 négyszögöl szántót 310000 leiert Márton Márton és nejeinek. — Faur Tódor és Faur Mária eladták a Rozser-dűlőben fekvő házhelyüket 10000 leiert Drig Simon és nejeinek. — Bódi István és neje eladták a Zimánd-dűlőben fekvő házukat 24000 leiert Druzó Tódor és nejeinek. — Elena Josif eladta a Str. Romul Veliciu 29. sz. házat 150000 leiert Mencer Armin és nejeinek. — Sabin Vasii eladta a Str. Sava Raicu 47a. és 48. sz. házat 240000 leiert Fisan Fülöp és nejeinek.

Izgatás a megszállt német területen.

(Szén Franciaországnak. — Sztrájk Dortmundban. — A franciák moratóriumot adnak.)

Karlsruheből jelentik, hogy a franciák a Ruhr-vidék folyóin közlekedő hajók okmányait elveszik és a hajókat kikötésre kényszerítik. Az anilingyárnál több uszályt lefoglaltak, többek között olyanokat is, amelyek angol szén tartalmaztak.

Essenből táviratozzák, hogy a megszállt területek német bankjai elhatározták, hogy mindaddig nem nyitják ki a pénztárait, amíg a birodalmi bank katonai zár alatt van. Az essen polgármester tárgyalásokat kezdett a francia parancsnokkal és remélhető, hogy az elrendelt zárlatot megszüntetik. Ma reggel Duisburgban a bankhivatalnokok, amikor az egyik bankban megjelentek, ott huszonnégy francia katonát találtak egy őrnagy vezetésével. Erre a hivatalnokok kijelentették, hogy nem fognak dolgozni és különben is a zsiróforgalom lefoglalása miatt semmit sem végezhetnek.

Párisból jelentik, hogy a Le Journal azt írja, hogy a megszállt területeken a német nemzeti elemek nagy propagandát fejtenek ki. A lap szerint az Erhardt-dandár é a diákegyesületek és a polgári szövetség emberrel nyüzsögnek a megszállt területeken és bujtogatnak. A propagandát végzők vezetője Trautur báró, aki hamarosan megjárhatja. — mondja a lap — mert a munkája itt nagyon veszedelmes. Köztudomású ugyanis, hogy a bányaterületen nagymennyiségű fegyver, lőszer és gránát van elrejtve. A megszálló francia parancsnokság pedig a legcsekélyebb megmozdulást is fegyverrel csirájában fogja elfojtani. A német nacionalista vezérek névsora a francia parancsnokok kezében van, aki minden francia katonát életéért a mozgalom intézőit személyükben teszi felelőssé. A munkások ma még nyugodtan dolgoznak, mert a parancsnokság jobbnak látja, ha a munkásoknak időt enged, hogy meggondolják a dolgot. Hangsúlyozzák, hogy a franciák attól sem riadnak vissza, hogy a Ruhr-területet a birodalom többi részétől elválasszák

14.000 tonna szén Franciaországnak.

Düsseldorfból táviratozzák, hogy 14.000 tonna szenet foglaltak le, amelyet Franciaország felé utbaindítottak.

Párisból jelentik, hogy Barthou, a jóvátételi bizottság francia előadója ma előadást tartott arról, hogy milyen jogok illetik meg Franciaországot és milyen kötelezettségek terhelik Németországot. Kijelentette, hogy Németország a helyreállításban teljesítette kötelezettségeit, de a jóvátételben mindig elmaradt a követelések mögött. Hangsúlyozta, hogy

Franciaországnak minden erejére szüksége lesz, hogy ezt a célt elérhesse. Bejelentette, hogy a Rajna balpartját mindaddig nem ürítik ki, amíg Németország nem felel meg kötelezettségeinek.

Párisból jelentik a Havas távirati ügynökség, Bradbury, Anglia képviselője jóvátételi bizottságban viselt tiszteréről lemond.

Statáriális eljárás a bányatulajdonosok ellen.

Dortmundból jelentik, hogy a pályaudvar tisztviselői és munkásai ma reggel beszüntették a munkát. A Dortmundon áthaladó vonatokat emiatt másfelé kellett irányítani. A sztrájkolók száma óráról-órára tízezrekkel növekszik s ha a francia hadvezetőség nem teljesíti a munkások kérését, akkor holnapra az összes ipari üzemek beszüntetik a munkát. Az Essenben letartóztatott bányatulajdonosok ellen statáriális eljárás folyik és a mainzi francia haditörvényszék már hétfőn ítékezni is fog fölöttük. A Thyssen-művek alkalmazottainak küldöttsége Devigne tábornoknak bejelentette, hogy az összes Thyssen-művekben megáll a munka, ha főigazgatójukat nem bocsátják szabadon. Az essen posta- és távirat-tisztviselők tiltakozása folytán Jungert főigazgatót és Zehmel igazgatót ma szabadon bocsátották.

Berlinből jelentik, hogy a német vas- és acéliparosok szövetségének elnöksége elhatározta, hogy Franciaországgal és Belgiummal semmiféle üzleti összeköttetésbe nem lép.

Francia moratórium Németországnak.

Párisból jelentik, hogy Poincaré miniszterelnök és Barthou, a jóvátételi bizottság francia előadója tárgyalásokat folytatnak egy tervezetről, amely szerint Németországnak két évi moratóriumot adnának. A tervezet szerint Németországnak 3 milliárdos arany márka belső kölcsönt kell felvennie a nagyiparosoktól szedendő vagyondó alakjában. Ebből az összegből 500 milliót a márka stabilizálására, a többit pedig a jóvátétel céljaira kell fordítani.

A német kormány rendelete.

Berlinből jelentik: A birodalmi kormány és a poroszországi, bajorországi hesseni és oldenburgi kormány a következő utasítást adták ki:

— A francia és belga kormány ruhr-vidéki akciója a nemzetközi jog és a versaillesi szerződés súlyos megsértését jelenti. Ennek folytán azoknak a parancsoknak és rendelkezéseknek, amelyeket az akció folyamán a német hivatalnokokhoz intéznek, joghatályuk nincs. A birodalom, Poroszország, Bajorország, Hessen és Oldenburg kormányai ennek következtében elrendelték, hogy a megszálló hatalmak rendelkezéseit ne vegyék figyelembe, hanem kizárólag saját kormányuk utasításaihoz tartás magukat. Ugyanez áll a régebben megszállt terület tisztviselőire nézve és azokkal az intézkedésekkel szemben, amelyek a rajnatartományi egyezmény határozományaiba ütköznek.

Válságos a helyzet.

Berlinből jelentik: A franciák tegnap Düsseldorfban lefoglaltak egy motorkocsit, amely 150 millió márkát szállított a birodalmi bank részéről a Deutsche Bank számára. A bankok valamennyien bezártak annak hallatára, hogy a franciák lefoglalták az egyes városokban a német birodalmi bank fiókjait. Düsseldorfban pánik uralkodik.

Esseni jelentés szerint a franciák és belgák a tegnapi nap folyamán és az éjszaka a birodalmi bank fiókjain kívül megszállták a vámhivatalokat, pénzügyi hivatalokat és az erdészeti hivatalokat is. Mára teljesen ki akarják építeni a hivatalok megszállásának rendszerét. A bányák lefoglalása azonban nagyobb nehézségekbe ütközik, tekintettel a munkások rendkívül erős ellenállására. A Times jelenti, hogy a rajnai megszálló csapatok megerősítésére francia gyalogosi csapatok, köztük 1200 marokkói vadász érkeztek Marseillesbe.

Londonból jelentik: A Reuteriroda értesítése szerint az olasz kormány lépéseket tett, hogy a brit és francia kormányokkal kifejtse, hogy mennyire veszélyesnek tekinti Olaszország a ruhrvidéki helyzetet. Noha Olaszország nem veszi át a közvetítő szerepét, mégis kifejezetten javasolja, hogy

esetleges további kényszerrendszabályokat csak érett megfontolás után alkalmazzanak.

Thyssen letartóztaták.

Essenből jelentik: Tegnap este letartóztaták a Ruhr-vidéki szénszindikátus vezetőit és erős katonai fedezettel elszállították őket. Az igazgatók között van Thyssen Frigyes is. A francia katonai hatóság több postást és vasutat is letartóztatásba helyezte.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Január 22.) Dollár 198, márka 0.0150, dinár 1.90, szokol 5.25, francia frank 12.80, magyar korona 0.0675. — Kifizetések: Budapest 15.50, Bécs 380, Berlin 0.0150, Prága 5.30.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Január 18.) Márka 0.0120, léva 1.15, angol font 883, francia frank 12.75, svájci frank 37.—, lira 9.20, drachma 2.20, dinár 1.98, dollár 193, Napoleon 645, osztrák korona 0.0025, magyar korona 0.0680, szokol 5.25, lengyel márka 0.0095, Kifizetések: Páris 12.72, London 908, Newyork 195, Milano 9.25, Zürich 36, Prága 5.32, Bécs 0.0026, Berlin 0.0102, Budapest 0.07.

Zürichi nyitás. (Január 22.) Berlin 0.0275, Newyork 535.25, London 2495, Páris 34.75, Milano 25.40, Prága 14.95, Budapest 0.2025, Belgrád 3.85, Varsó 0.018750, Bécs 0.0075, osztrák bélyegzett korona 0.0076.

Zürichi zárlat. (Január 22.) Berlin 0.0250, Amsterdam 2.12, Newyork 535.75, London 2494, Páris 34.45, Milano 25.45, Prága 14.90, Budapest 20.25, Belgrád 3.80, Bucuresti 2.75, Varsó 0.018750, Bécs 0.0075, osztrák bélyegzett korona 0.0076.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Január 22.) Napoleon 9900, angol font 12.350—650, dollár 2650—2725, francia frank 172—182, lira 125.50—131.50, márka 013—16, osztrák korona 0.0370—390, leu 13.50—14.50, szokol 74—78, svájci frank 491—515, dinár 19—21, lengyel márka 0.09—10, hollandi forint 1045—1080.

Budapesti értéktőzsde nyitás. (Január 22.) Salgótarjáni 62.500, Rimamurányi 9950, Kőszén 162 ezer, Államvasut 31.000, Cukor 445.000, Ganz Danubius 1.550.000. Az irányzat tartott.

Minden művelt ember

számára nélkülözhetetlen a

RÉVAI NAGY LEXIKON

15 kötet

teljesen békebeli kiállításban, eredeti angolvászon díszkötésben.

A 15 kötet ára bérmentes szállítással 3500 Lei. — A Révai nagy lexikonból míg a készlet engedi egyes köteteket külön is szállítunk. I—XI kötetek a 200 Lei, XII—XIV a 300 Lei, XV-ik kötet 500 Lei.

VIDOR MANÓ

könyvkereskedő r.-t. ORADEA-MARE
a Révai Nagy Lexikon romániai vezérképviselője

Miért nem iszol Gottschlig-rumot? Kapható mindenütt.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

GYAKORNOKI Aradi központi és soborsini irodánk részére keresünk azonnali belépésre némi irodai gyakorlatlalt rendelkező, jóírású fiatal embert gyakornoknak. Írásbeli ajánlatok: Seldner Bernát és Fia Arad, Strada Bucur (Eötvös-utca) 13. küldendők. 299

SZOLID, ügyes főmőlnár, ki szakember, állást cserélne február 1-re, vagy későbbi belépésre. Rozeknál Lajos főmőlnár, Mercifalva. 305

HÁZMESTERI állást keresek. Gyermektelen, nős, nagyipari vállalatnál portás vagyok. Címeket a kiadóba kér. 330

EGY SZAKACSNÓ jó bizonyítványokkal felvétetik azonnal, esetleg február hó 1-re. Cím a kiadóhivatalban. 829

NÉGY KÖZÉP iskolát végzett román, magyar, német nyelvet bíró fiatal ember irodai gyakornoki állást keres. Cím a kiadóban. 325

MUNKASLEANYOK szövegre felvételnek. Pasoteán, Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér) 20. Fischer Eliz-palota. 332

DEUTSCHE Schreibmaschinenkraft mit ebensolcher Stenografie sucht „Idet“ Transport Unternehmung Arad Str. Bratianu (Woltzer János-u) 8. 13043

EGÉSZEN fiatal munkásleányok azonnal felvétetnek. Perfect vésnöki intézet Arad Str. Eminescu (Deák F.-u.) 8. sz. 13179

ELSŐRENDŰ házvezetőnőt, ki a főzésben teljes jártassággal bír, keresek. Bihar-Beli tvegygár állomás, Bocsig. 334

HIVATALNOKNÓT keresünk mielőbbi belépésre. Írásbeli ajánlatokat fizetési igény megjelölésével kérünk. Románul tudó előnyben. Perfect vésnöki intézet Arad, Str. Eminescu 8. 13178

Vétel és eladás.

JAPÁN kosztüm eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében. 13178

SZÉP SZALONGARNITURA 4500 Leiért eladó. „Uranus“ főpostával szemben. 12995

KERESÜNK megvételre esecsemőmérleget, ezüst evőkészletet, kávékészletet, varrógépet, szőnyeget, darálót motorral, zongorákat. „Uranus“ iroda főpostával szemben. 12995

SZÁZ FINOM levélpapír. 100 selyempapírral bélelt borítékkal Leu 45.— Kutszer papirkereskedőnél Strada Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászönyeget, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

MINDENMŰ ÉKSZERT. gyöngyöket, legmagasabb árban vesz Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 12021

VESZEK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 13629

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyeget, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13578

Hálószoza, smyrna-szőnyeg garnitúra, lenvászon paplanlepedők és ágyhuzatok, női fehérneműk, zseb-kendők, utazó-pleéd, ezüst retikül, rischelió milliók, függöny és ágyterítők, disztárgyak, poharak, női kabátok, csizma, stb. eladók.

Str. Consistorului (Batthyány-u.) 23. szám, I. emelet, jobbra. 2561

HASZNÁLT. 21-es, vagy 22-es hengerezéket és egy radiál szítát megvételre keresek. Angyal Mihály Revetis. 262

Ingyatlan.

SÉGA CSABÁ-UTCA 10. számú ház lakással eladó. 211

MODERN ház 3 szobás lakással eladó. Cím a kiadóban. 265

MAGANHAZ sarokfűszerüzlettel vendéglővel 100.000 leiel átvethető. Sarok vendéglő tüzelttel, napi 8000 lei bevétellel 60.000 leiert eladó. Magánházak belvárosban és vasutnál 50.000—100.000 leiel átvethetők. Megtudható „Argus“ hirdetőben str. Eminescu (Deák Ferenc-u) 1. 13412

KÉT KISEBB bérház két-két szobás lakással egyenként 150 ezer Leiért, magánház belváros szélén 8 szobás lakással 150 ezer leiért, magánház belvárosban 4 szobás lakással 260 ezer Leiért eladó „Uranus“ iroda főpostával szemben. 12995

Üzletek.

FÉNYES ÜZLETE LESZ, ha hirdetését az „Aradi Közlöny“ „Üzletek“ rovatába feladja.

KITŰNŐ forgalmu vendéglő azonnal átvethető sürgősen eladó. Cím Calea Radnei (Radnai-ut) 38/40. sz. 831

NAGY ÜZLET a belvárosban, alkalmas bármilyen nagykereskedésnek, lerakatsnak és banknak sürgősen eladó. Megtudható „Argus“ hirdetőben Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. sz. 18412

Ellátás.

MEGFOG HIZNI, ha az „Aradi Közlöny“ által keres teljes ellátást.

TELJES ellátást nyerhet két fiatal ember a belvárosban intelligens uri családnál. Cím a kiadóhivatalban. 383

HÁROM-NÉGY KÖZÉPISKOLAI tanulóit correpetálással, teljes ellátásra elvállal Steiner, volt izr. fuinterntátus tulajdonosa Str. Sinagogei (Chorin Arad-utca) 1. 277

Külömféle.

MEGLEVŐ asztalosüzletemhez társat keresek 50—80.000 Leijel. Cím Wallinger hirdetőjében. 13178

HASZNÁLT ÓCOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

I-a szalonkőszén, bükkfaszén házi

és ipari célokra házhoz szállítva kapható. 18043

Altmann Ede cégneél Aradon

Str. Cosbuc (Wesselényi-u.) 48.

5000 disz-kiyó-kassza

Wieser-féle gyártmány Szt.-Gothárd, 8-as, 8 $\frac{1}{2}$ és kevesebb 9-es, 30% gyári áron ától, Brasov (Brassóban) beraktározva, eladó

Fővilágosítással szolgál:

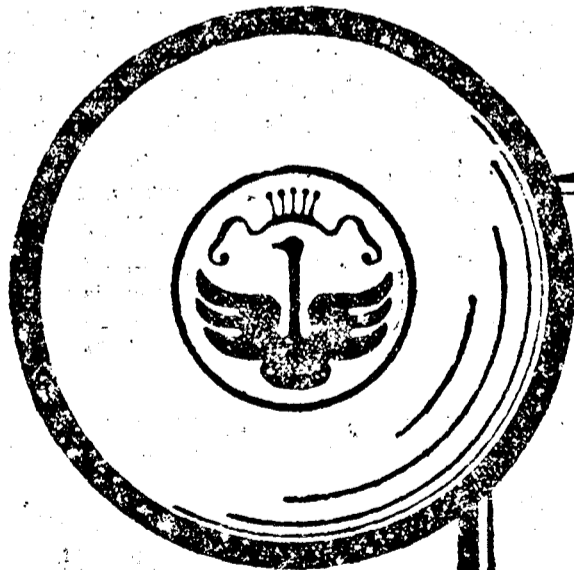
GERSTENFELD,

Bucurest, Popatatu 2. 327

Aradi Hitelbank és Takarékpénztár RT.

Arad, Strada Alexandri (Salacz-utca) 6. 13649

Elfogad betéteket magas kamatozással. Arany és ékszertárgyakra zálogkölcst nyújt.

Vezetékvizsgáló:

Barthmes Viktor, Arad

Strada Alexandri No. 3

Telefon 208 és 716.

ELIDA

pipekeszappan azoknak, kik a minőségre sokat tartanak.

Hölgyeknek mindennapi használatra. Uraknak borotválkozás utánra ajánljuk a

HELACITOT

Izzadó fényes sáiros arc, egyszerű lemosásra csodás szép lesz, mintha valami lehetet finomságu harmattal volna bevonva. (Miteserek) atkák pár nap alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb araszépitő. — Készíti

Dr. Földes és Hehs Margitcreme gyára Budapest, I. Bertalan-utca 26. Arad—Uj-Micalaca. 12091

Tökéletes levelező 6 hónap alatt Tények és nem üres szavak.

Tizenöt évi működésem alatt nyelvtanfolyamaimat végzett és ambiciózus leány, fiu és felnőtt tanítványaim ezrel bizonyították, hogy egy kis szorgalommal és modern módszeremmel 6 hónap alatt tökéletes román, német, francia és angol levelezők lettek, ezen nyelveket könnyen, gyorsan és tökéletesen beszélik.

Sok ezer végzett növendékem halás, hogy nyelvismereteik terén biztos existenciát alapítottak.

Jean Goldberg

a modern nyelvek tanára. 320 Str. Eminescu 9. II. (Deák Ferenc-u.)

Önálló magyar-német

levelező kerestetik azonnali belépésre megye székhelyén levő nagyobb gépgyárba. — Ajánlatok „T. M.“ jeligére, fizetési igény, családi állapot, életkor és referenciák megadásával a kiadóba kéretnek. 326

AZ IGAZI UTAT!

Hamburg 6 Postafiók. 12331

Fr. H. Soltan, betegkezelés

költségeket megírtam.

gért, ellenkező esetben az összes

bevall. Szavazatok általamazsá-

Specialis szellem a legfontosabbban

csaló ajánlatokkal félrevezették.

Vari esetén ne engedje magát

specialis szellemet Szervezett za-

déje meg szaktörténelg elkészített

studiója elmaradásra esetén ton-

meg a világban az asszonyok. Men-

difftalan tanácsom révén találják

Ha olcsón és jól akar vásárolni,

ugy okvetlenül keress fel a Str. Metianu (Fórray-utca) levő új linoleum üzletet, ahol nagy választékban kaphatók nyerges-szifjártó és kárpitozásnak, továbbá: kókusz futó, linoleum ebédli és futószőnyegek, viaszkos asztalterítők és gummi játékbak a legpontosabb kiszolgálás mellett.

Szíves pártfogást kér: Krámer Béla.